

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. sausio 17 d.*

Sujungtose bylose C-37/06 ir C-58/06

dėl 2006 m. sausio 10 d. ir 12 d. *Finanzgericht Hamburg* (Vokietija) sprendimais, kuriuos Teisingumo Teismas gavo atitinkamai 2006 m. sausio 23 d. ir vasario 3 d., pagal EB 234 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

Viamex Agrar Handels GmbH (C-37/06),

Zuchtvieh-Kontor GmbH (ZVK) (C-58/06)

prieš

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas, teisėjai J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka (pranešėjas), A. Ó Caoimh ir P. Lindh,

* Proceso kalba: vokiečių.

generalinis advokatas P. Mengozzi,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2007 m. kovo 1 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Viamex Agrar Handels GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwalt W. Schedl*,

— *Zuchtvieh-Kontor GmbH (ZVK)*, atstovaujamos *Rechtsanwalt K. Landry*,

— *Hauptzollamt Hamburg-Jonas*, atstovaujamos G. Seber,

— Švedijos vyriausybės, atstovaujamos A. Falk,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos F. Erlbacher,

susipažinęs su 2007 m. rugsėjo 13 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą yra susiję su 1998 m. kovo 18 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 615/98, nustatančio išsamias reikalavimų skiriant eksporto grąžinamąsias išmokas taisykles, susijusias su gyvų galvijų gerove juos transportuojant (OL L 82), p. 19), 1 straipsnio ir 5 straipsnio 3 dalies galiojimu.

- 2 Šie prašymai buvo pateikti nagrinėjant ginčus tarp *Viamex Agrar Handels GmbH* (toliau – *Viamex*) bei *Zuchtvieh-Kontor GmbH* (ZVK) (toliau – ZVK) ir *Hauptzollamt Hamburg-Jonas* (toliau – *Hauptzollamt*) dėl gyvų galvijų eksporto atitinkamai į Libaną ir Egiptą grąžinamųjų išmokų.

Teisinis pagrindas

- 3 1968 m. birželio 27 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 805/68 dėl bendro galvijienos rinkos organizavimo (OL L 148, p. 24), iš dalies pakeisto 1997 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2634/97 (OL L 356, p. 13, toliau – Reglamentas Nr. 805/68), 13 straipsnio 9 dalyje numatyta, kad grąžinamosios išmokos už gyvų gyvūnų eksportą išmokamos tik tuo atveju, jei laikomasi Bendrijos teisės aktų dėl gyvūnų gerovės, ir ypač dėl gyvūnų apsaugos juos vežant nuostatų.

- 4 Reglamento Nr. 805/68 įgyvendinimo taisyklės buvo konkrečiai išdėstytos Reglamente Nr. 615/98.

- 5 Reglamento Nr. 615/98 1 straipsnyje nustatyta, kad eksporto grąžinamosios išmokos už gyvus galvijus skiriamos, jeigu transportuojant galvijus į pirmojo iškrovimo galutinės paskirties trečiojoje šalyje vietą laikomasi 1991 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyvos dėl gyvūnų apsaugos juos vežant, keičiančios Direktyvas 90/425/EEB ir 91/496/EEB (OL L 340, p. 17), iš dalies pakeistos 1995 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 95/29/EB (OL L 148, p. 52, toliau – Direktyva 91/628), ir minėto reglamento nuostatų.

- 6 Pagal šio reglamento 2 straipsnį išvežami iš Europos Bendrijos muitų teritorijos gyvūnai yra patikrinami. Oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas turi patikrinti ir patvirtinti, kad gyvūnų būklė leidžia juos vežti pagal Direktyvoje 91/628 numatytas nuostatas, kad transporto priemonė, kurioje gyvūnai išvežami iš Bendrijos muitų teritorijos, atitinka minėtos direktyvos nuostatas ir kad buvo imtasi reikalingų priemonių užtikrinti gyvūnų priežiūrą kelionės metu pagal minėtos direktyvos nuostatas.

- 7 Pagal Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 2 dalį prašymas skirti eksporto grąžinamąsias išmokas turi būti pateiktas kartu su įrodymais, kad buvo laikytasi šio reglamento 1 straipsnio nuostatų, o tokie įrodymai yra kontrolinis egzempliorius T5 ir patikrinimo bendrovės patikrinimo ataskaita, pateikiami kartu su veterinarijos sertifikatu.

- 8 Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalyje vis dėlto nustatyta, kad eksporto grąžinamosios išmokos nėra mokamos už vežimo metu kritusius gyvūnus ar už gyvūnus,

dėl kurių kompetentinga valdžios institucija, atsižvelgdama į minėto 5 straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus, šio reglamento 4 straipsnyje nurodytą patikrinimo ataskaitą ir (arba) kitus jos turimus įrodymus apie minėto reglamento 1 straipsnio nuostatų laikymąsi, mano, jog nebuvo laikytasi Direktyvos 91/628.

- 9 Direktyvos 91/628 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog valstybės narės prižiūri, kad gyvūnų vežimo trukmė, poilsio laikas bei šėrimo ir girdymo intervalai atitiktų šios direktyvos priedo VII skyriuje išdėstytas normas.
- 10 Vežant gyvus galvijus automobiliais Direktyvos 91/628 priedo VII skyriaus 48 punkto 4 dalies d punktas įpareigoja po 14 valandų kelionės pailsinti gyvūnus mažiausia vieną valandą. Po šio poilsio laiko juos galima vežti dar 14 valandų. Taigi maksimali vežimo trukmė yra 29 valandos. Minėto 48 punkto 8 dalyje vis dėlto numatyta, kad dėl gyvūnų interesų kelionės trukmė gali būti prailginta 2 valandomis, ypač atsižvelgiant į paskirties vietos artumą.
- 11 Pagal Direktyvos 91/628 priedo VII skyriaus 48 punkto 5 dalį pasibaigus nustatytam kelionės laikui gyvūnai turi pailsėti mažiausiai 24 valandas.

Ginčai pagrindinėse bylose ir prejudiciniai klausimai

- 12 Pirmoje pagrindinėje byloje *Viamex* deklaravo *Hauptzollamt Kiel* 35 gyvū galvijų eksportą į Libaną. 2001 m. vasario 1 d. Sprendimu *Hauptzollamt*, remdamasi

Reglamento Nr. 615/98 1 straipsniu ir 5 straipsnio 3 dalimi, atmetė *Viamex* pateiktą eksporto grąžinamųjų išmokų prašymą, nes patikrinus šios bendrovės pateiktą kelionės planą paaiškėjo, kad nebuvo laikytasi 24 valandų poilsio laiko, numatyto Direktyvos 91/628 priedo VII skyriaus 48 punkto 5 dalyje. Vis dėlto *Viamex* tvirtina, jog šios nuostatos buvo nesilaikyta dėl to, kad oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas jai nurodė tęsti vežimą nepasibaigus 24 valandų poilsio laikui. *Hauptzollamt* mano, kad, nepaisant šios aplinkybės, *Viamex* turėjo žinoti apie Direktyvoje 91/628 nustatytą poilsio laiką. Be to, iš konstatuoto autoįvykio ir sunkiasvorio automobilio patikrinimo matyti, jog *Viamex* nesilaikė maksimalaus antrosios vežimo fazės laiko, numatyto Direktyvos 91/628 priedo VII skyriaus 48 punkto 4 dalies d punkte.

13 Antroje pagrindinėje byloje ZVK deklaravo *Hauptzollamt Bamberg* 32 gyvų galvijų eksportą į Egiptą ir dėl to pateikė išankstinį prašymą skirti grąžinamąsias išmokas, kurį *Hauptzollamt* patenkino. Tačiau keičiančiu 2003 m. rugsėjo 1 d. Sprendimu *Hauptzollamt* pareikalavo grąžinti šias grąžinamąsias išmokas su 10 % palūkanomis, nes galvijai buvo vežami ilgiau kaip 14 val., taip pažeidžiant Direktyvos 91/628 nuostatas. Antroji vežimo fazė truko 15 val. 45 minutes. Be to, dėl maksimalaus antrosios vežimo fazės laiko viršijimo ZVK pažeidė Direktyvos 91/628 priedo VII skyriaus 48 punkto 5 dalyje numatytą taisyklę, pagal kurią pasibaigus maksimaliam 29 val. kelionės laikui gyvūnus būtina iškrauti, pašerti, pagirdyti ir pailsinti mažiausia 24 valandas.

14 Kadangi *Viamex* ir ZVK skundai dėl atitinkamai 2001 m. vasario 1 d. ir 2003 m. rugsėjo 1 d. *Hauptzollamt* sprendimų nebuvo priimti, šios bendrovės nusprendė pareikšti ieškinį *Finanzgericht Hamburg*, kuris, manydamas, kad dviejų jo nagrinėjamų bylų išsprendimas priklauso nuo Bendrijos nuostatų išaiškinimo, nusprendė

sustabdyti bylų nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus, kurie yra identiški abiejose bylose:

„1. Ar Reglamento <...> Nr. 615/98 1 straipsnis galioja, jeigu jis eksporto grąžinamųjų išmokų skyrimą susieja su Direktyvos 91/628 <...> laikymusi?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalies nuostata, pagal kurią eksporto grąžinamosios išmokos nemokamos už gyvūnus, kurių atžvilgiu kompetentinga institucija, remdamasi visa kita turima informacija dėl Reglamento Nr. 615/98 1 straipsnio laikymosi, padaro išvadą, kad buvo nesilaikyta Direktyvos (91/628), yra suderinama su proporcingumo principu?“

15 2006 m. vasario 17 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C-37/06 ir C-58/06 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys bei priimamas sprendimas.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

16 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 615/98 1 straipsnis galioja, jeigu jis gyvū gyvūnų

eksporto gražinamųjų išmokų mokėjimą susieja su Direktyvos 91/628 laikymusi. Konkrečiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar yra ryšys tarp gražinamųjų išmokų sistemos, kuri yra bendrosios žemės ūkio politikos dalis, ir Bendrijos teisės dėl gyvūnų apsaugos.

- 17 Reglamento Nr. 615/98, nustatančio išsamias reikalavimų skiriant eksporto gražinamąsias išmokas taisykles, susijusias su gyvų galvijų gerove juos transportuojant, 1 straipsnis numato, kad Reglamento Nr. 805/68 13 straipsnio 9 dalis taikoma ir eksporto gražinamosios išmokos už gyvus galvijus, priklausančius kombinuotosios nomenklatūros 0102 pozicijai, mokamos, tik jei laikomasi, be kita ko, Direktyvos 91/628 nuostatų.
- 18 Kaip savo išvados 28–33 punktuose nurodė generalinis advokatas, pirmiausia reikia priminti, kad šią Reglamento Nr. 615/98 1 straipsnyje daromą nuorodą į Direktyvą 91/628, kuri susieja eksporto gražinamųjų išmokų sistemą su gyvūnų apsauga juos vežant, nulėmė Europos Sąjungos Tarybos padarytas pasirinkimas Reglamente Nr. 805/68, kurio įgyvendinimo taisyklės Europos Bendrijų Komisija nustatė tik Reglamentu Nr. 615/98.
- 19 Reglamento Nr. 615/98 1 straipsnio tikslas yra įgyvendinti Reglamento Nr. 805/68 13 straipsnio 9 dalį, pagal kurią gyvų gyvūnų eksporto gražinamosios išmokos mokamos, tik jei laikomasi Bendrijos teisės aktuose dėl gyvūnų gerovės, būtent gyvūnų apsaugos juos vežant, numatytų nuostatų. Minėta 13 straipsnio 9 dalis buvo įtraukta norint panaikinti praktiką, pagal kurią ne visada buvo atsižvelgiama į gyvūnų gerovę juos vežant.

- 20 Iš tikrųjų iš Reglamento Nr. 2634/97, kuriuo buvo įtraukta Reglamento Nr. 805/68 13 straipsnio 9 dalies paskutinioji pastraipa, dviejų konstatuojamųjų dalių matyti, kad patirtis, įgyta įgyvendinant Direktyvą 91/628 parodė, jog ne visada eksportuojant gyvūnus buvo užtikrinta gyvų gyvūnų gerovė, ir kad praktiniais sumetimais reikia patikėti Komisijai parengti šios srities teisės aktų įgyvendinimo taisykles. Reglamento Nr. 615/98 penktoje konstatuojamojoje dalyje šiuo klausimu nurodoma, kad papildomos atgrasančio pobūdžio priemonės turi būti priimtos ir taikomos vienodai, jei, atsižvelgiant į tos pačios pervežtos siuntos gyvūnų fizinę ir (arba) sveikatos būklę, paaiškėja, kad nebuvo laikytasi su gyvūnų apsauga juos vežant susijusių nuostatų.
- 21 Be to, dėl analogiškų išvadų Bendrijų institucijos Direktyvą 91/628 pakeitė 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1/2005 dėl gyvūnų apsaugos juos vežant ir atliekant susijusias operacijas ir iš dalies keičiančiu Direktyvas 64/432/EEB ir 93/119/EB bei Reglamentą (EB) Nr. 1255/97 (OL L 3, 2005, p. 1).
- 22 Antra, svarbu priminti, kad gyvūnų gerovės apsauga yra teisėtas bendrojo intereso tikslas, kurio svarbą rodo valstybių narių priimtas Protokolas dėl gyvūnų gerovės apsaugos, pridėtas prie Europos bendrijos steigimo sutarties (OL C 340, 1997, p. 110), arba Europos konvencijos dėl gyvūnų apsaugos tarptautinio vežimo metu (peržiūrėtos) pasirašymas (2004 m. birželio 21 d. Tarybos sprendimas 2004/544/EB dėl Europos konvencijos dėl gyvūnų apsaugos tarptautinio vežimo metu (peržiūrėtos) pasirašymo (OL L 241, p. 21). Šio tikslo svarbą rodo ir Deklaracija Nr. 24 dėl gyvūnų apsaugos, pridėta prie Europos Sąjungos sutarties Baigiamojo akto.
- 23 Be to, Teisingumo Teismas jau keletą kartų yra konstatavęs Bendrijos interesą dėl gyvūnų sveikatos ir apsaugos (1982 m. balandžio 1 d. Sprendimo *Holdijk ir kt.*,

141/81–143/81, Rink. p. 1299, 13 punktas ir 1988 m. vasario 23 d. Sprendimo *Jungtinė Karalystė prieš Tarybą*, 131/86, Rink. p. 905, 17 punktas). Jis taip pat yra nusprendęs, kad įgyvendinant bendrosios žemės ūkio politikos tikslus negalima nepaisyti bendrojo intereso reikalavimų, kaip antai gyvūnų sveikatos ir gyvybės apsaugos, į kuriuos Bendrijų institucijos turi atsižvelgti vykdydamos savo įgaliojimus, būtent bendrai organizuodamos rinkas.

- 24 Iš to matyti, kad gyvūnų galvijų eksporto gražinamąsias išmokas susiedamas su Bendrijos teisės aktų dėl gyvūnų gerovės laikymusi Bendrijos teisės aktų leidėjas siekia apsaugoti bendrąjį interesą, o šio tikslo siekimas negali savaime lemti Reglamento Nr. 615/98 1 straipsnio negaliojimo. Be to, tokia nuoroda yra palanki užtikrinant, kad iš Bendrijos biudžeto nebūtų finansuojamas eksportas, kuris vykdomas pažeidžiant Bendrijos nuostatas dėl gyvūnų gerovės.
- 25 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas šiuo klausimu nurodo, kad Reglamentu Nr. 615/98 ir Direktyva 91/628 siekiama skirtingų tikslų, ir kad reglamentas negali bendrai daryti nuorodos į direktyvą, be kita ko, „apgailėtinais netiksliais“.
- 26 Šiuo klausimu reikia pabrėžti, jog tik aplinkybė, kad gyvūnų galvijų eksporto gražinamųjų išmokų mokėjimas Reglamentu Nr. 615/98 yra susietas su tam tikrų sąlygų, nustatytų kitame teisės akte, kuriuo siekiama tik jam būdingų tikslų, laikymusi, negali savaime būti laikoma minėto reglamento negaliojimo sąlyga, nes kaip jau Teisingumo Teismas konstatavo šio sprendimo 22–24 punktuose, tokie tikslai yra ne tik visiškai teisėti, bet taip pat pagal Bendrijos teisę sudaro nusistovėjusias bei nuolatines visų valstybių narių ir institucijų pareigas formuojant ir įgyvendinant bendrąją žemės ūkio politiką.

- 27 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką direktyva pati savaime negali įpareigoti asmens (žr. 1986 m. vasario 26 d. Sprendimo *Marshall*, 152/84, Rink. p. 723, 48 punktą; 2004 m. spalio 5 d. Sprendimo *Pfeiffer ir kt.*, C-397/01–C-403/01, Rink. p. I-8835, 108 punktą; 2005 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Berlusconi ir kt.*, C-387/02, C-391/02 ir C-403/02, Rink. p. I-3565, 73 punktą ir 2007 m. birželio 7 d. Sprendimo *Carp*, C-80/06, Rink. p. I-4473, 20 punktą).
- 28 Vis dėlto negalima iš esmės atmesti galimybės, kad direktyvos nuostatos gali būti taikomos, kai į jas daro aiškią nuorodą reglamento nuostatos, jei laikomasi bendrųjų teisės principų, ypač teisinio saugumo principo.
- 29 Be to, reikia pažymėti, kad Reglamente Nr. 615/98 daroma bendra nuoroda į Direktyvą 91/628 tam, kad būtų taikoma Reglamento Nr. 805/68 13 straipsnio 9 dalis, siekiama užtikrinti atitinkamų minėtos direktyvos nuostatų dėl gyvų gyvūnų gerovės ir ypač dėl gyvūnų apsaugos juos transportuojant laikymąsi. Todėl minėta nuoroda, nustatanti grąžinamųjų įmokų suteikimo sąlygas, negali būti aiškinama kaip apimanti visas Direktyvos 91/628 nuostatas, ypač tas, kurios neturi jokio ryšio su minėtos direktyvos siekiamu pagrindiniu tikslu.
- 30 Todėl negalima pagrįstai teigti, kaip tai daro ieškovė pagrindinėje byloje C-58/05, kad minėta nuoroda prieštarauja teisinio saugumo principui, nes ji apima visas Direktyvos 91/628 nuostatas.

- 31 Iš to, kas buvo išdėstyta, matyti, kad pirmojo klausimo nagrinėjimas neatskleidė jokių įrodymų, kurie galėtų paveikti Reglamento Nr. 615/98 1 straipsnio galiojimą.

Dėl antrojo klausimo

- 32 Savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalis yra suderinama su proporcingumo principu, jei pagal šios nuostatos tekstą bet kurios Direktyvos 91/628 nuostatos pažeidimas savaime ir neatsižvelgiant į gyvūnų gerovei padarytą žalą yra baudžiamas visišku teisės į grąžinamąsias išmokas praradimu.
- 33 Pirmiausia reikia pažymėti, kad proporcingumo principo, kuris yra bendrasis Bendrijos teisės principas ir kuris daug kartų buvo patvirtintas Teisingumo Teismo praktikoje, be kita ko, bendrosios žemės ūkio politikos srityje (žr. 2001 m. liepos 12 d. Sprendimo *Jippes ir kt.*, C-189/01, Rink. p. I-5689, 81 punktą ir 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Ispanija prieš Tarybą*, C-310/04, Rink. p. I-7285, 97 punktą), turi laikytis tiek Bendrijos teisės aktų leidėjas, tiek nacionaliniai teisės aktų leidėjai ir teismai, kurie taiko Bendrijos teisę. Šio principo taip pat turi laikytis kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos, taikydamos Reglamento Nr. 615/98 nuostatas.
- 34 Taip pat reikia priminti, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas, laikydamasis proporcingumo principo, bendrosios žemės ūkio politikos srityje turi diskreciją, atitinkančią EB 34–37 straipsniais jam priskirtus politinius įgaliojimus. Todėl teismo kontrolė turi tik apsiriboti patikrinimu, ar nagrinėjama priemonė nėra akivaizdžiai klaidinga ir ar nebuvo piktnaudžiauta įgaliojimais, arba ar atitinkama valdžios institucija akivaiz-

džiai neperžengė savo diskrecijos ribų (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Jippes ir kt.* 80 punktą).

35 Proporcingumo principas reikalauja, kad Bendrijos institucijų aktai neviršytų to, kas tinkama ir būtina nagrinėjamų teisės aktų teisėtiems tikslams pasiekti, todėl, kai galima rinktis tarp keleto tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausia suvaržančią, o sukelti nepatogumai neturi būti neproporcingi nurodytiems tikslams (šiuo klausimu žr. 1990 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Fedesa ir kt.*, C-331/88, Rink. p. I-4023, 13 punktą ir minėto sprendimo *Jippes ir kt.* 81 punktą).

36 Galiausiai, kalbant apie šio principo įgyvendinimo sąlygų teisminę priežiūrą, atsižvelgiant į didelę Bendrijos teisės aktų leidėjo diskreciją bendrosios žemės ūkio politikos srityje, tik akivaizdžiai netinkama šioje srityje priimta priemonė, palyginti su tikslu, kurio kompetentinga institucija ketina siekti, gali paveikti šios priemonės teisėtumą (minėtų sprendimų *Fedesa ir kt.* 14 punktas ir *Jippes ir kt.* 82 punktas). Todėl reikia išsiaiškinti ne tai, ar Bendrijos teisės aktų leidėjo priimta priemonė buvo vienintelė arba geriausia iš galimų, bet tai, ar ji buvo akivaizdžiai netinkama (minėto sprendimo *Jippes ir kt.* 83 punktas).

37 Nagrinėjamu atveju reikia priminti, kad, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 615/98 1 straipsnio ir 5 straipsnio 3 dalies tekstą ir minėto reglamento tikslą, Direktyvos 91/628 nuostatų laikymasis yra pirminė eksporto grąžinamųjų išmokų mokėjimo sąlyga. Iš tikrųjų Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalis nustato, kad teisė

į gražinamąsias išmokas prarandama, jei nebuvo laikytasi minėtos direktyvos nuostatų. Taigi reikia patikrinti, ar Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalyje nustatytos gražinamųjų išmokų suteikimo sąlygos nepažeidžia proporcingumo principo.

38 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad kompetentingos valstybių narių valdžios institucijos dėl eksporto gražinamųjų išmokų dydžio gali nuspręsti tik dviem Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalyje numatytais atskirais atvejais. Pirmuoju atveju, kai gyvūnų kritimą sukelia Direktyvos 91/628 nuostatų nesilaikymas, Bendrijos teisės aktų leidėjas kompetentingai valdžios institucijai nesuteikia jokios diskrecijos, nes aiškiai numato, kad gražinamosios išmokos nėra mokamos. Antruoju atveju, kai minėta valdžios institucija mano, kad nebuvo laikytasi Direktyvos 91/628 nuostatų, tačiau tai nesukėlė gyvūnų kritimų, Bendrijos teisės aktų leidėjas kompetentingai valdžios institucijai suteikia tam tikrą diskreciją nuspręsti, ar dėl šio nesilaikymo reikia atimti teisę į eksporto gražinamąsias išmokas, jas sumažinti ar išmokėti visas.

39 Vis dėlto ši diskrecija nėra neribota, o jos ribos yra apibrėžtos Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnyje. Tik atsižvelgusi į šio reglamento 5 straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus, 4 straipsnyje nurodytą patikrinimo ataskaitą ir (arba) kitus jos turimus įrodymus apie minėto reglamento 1 straipsnyje įtvirtintų nuostatų laikymąsi kompetentinga valdžios institucija gali nuspręsti, ar buvo pažeista Direktyva 91/628.

40 Tačiau Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnyje nurodyti dokumentai ir to paties reglamento 4 straipsnyje nurodytos ataskaitos yra susijusios su gyvūnų fizine ir (arba) sveikatos būkle juos vežant. Taigi kompetentinga valdžios institucija gali nuspręsti, kad nebuvo laikytasi Direktyvos 91/628, tik remdamasi dokumentais apie gyvūnų sveikatą, kuriuos turi pateikti eksportuotojas, pavyzdžiui, kontroliniu egzemplioriumi

T5, kuris, be kita ko, leidžia patikrinti, ar gyvūnų būklė leido juos pervežti ir ar transporto priemonė atitiko direktyvos nuostatas.

41 Šio aiškinimo negali paneigti Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalies nuostatos, pagal kurias kompetentinga valdžios institucija gali nuspręsti, kad nebuvo laikytasi Direktyvos 91/628 nuostatų, taip pat atsižvelgdama į kitus jos turimus įrodymus. Iš tikrųjų šios nuostatos taip pat turi būti aiškinamos taip, kad jos yra susijusios su įrodymais apie poveikį gyvūnų gerovei.

42 Tokiomis aplinkybėmis Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinaama taip, kad Direktyvos 91/628 nesilaikymas, dėl kurio gali būti sumažintos eksporto grąžinamosios išmokos ar prarasta teisė jas gauti, reiškia šios direktyvos nuostatų dėl poveikio gyvūnų gerovei, t. y. jų fizinei ir (arba) sveikatos būklei, o ne nuostatų, kurios neturi tokio poveikio, nesilaikymą.

43 Taigi Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos nepažeidžia proporcingumo principo.

44 Kompetentinga valdžios institucija turi įvertinti, ar Direktyvos 91/628 nuostatų nesilaikymas turėjo poveikį gyvūnų gerovei, ar galima prireikus ištaisyti tokį pažeidimą ir ar toks nesilaikymas lemia teisės į eksporto grąžinamąsias išmokas praradimą, šių išmokų sumažinimą ar jų visų išmokėjimą. Taip pat ši valdžios institucija turi nuspręsti, ar eksporto grąžinamosios išmokos turi būti sumažintos atsižvelgiant

į gyvūnų, kurie, jos nuomone, galėjo nukentėti dėl Direktyvos 91/628 nesilaikymo, skaičių, ar vis dėlto reikia nemokėti gražinamųjų išmokų, jei minėtos direktyvos nuostatų nesilaikymas turėjo įtakos visų gyvūnų gerovei.

45 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad eksporto gražinamųjų išmokų suteikimo sąlygų nagrinėjimas neatskleidė jokio įrodymo, patvirtinančio, jog Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalis yra akivaizdžiai netinkama tikslo, t. y. eksporto gražinamųjų išmokų sistemoje užtikrinti gyvų gyvūnų apsaugą juos vežant, atžvilgiu.

46 Iš to matyti, kad antrojo prejudicinio klausimo nagrinėjimas neatskleidė jokių įrodymų, galinčių paveikti Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalies galiojimą, atsižvelgiant į proporcingumo principą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės išsiaiškinti, ar kompetentingos valdžios institucijos, taikydamos atitinkamas Reglamento Nr. 615/98 nuostatas, laikėsi minėto principo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

47 Kadangi šis procesas pagrindinių bylų šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

- 1. Pirmojo klausimo nagrinėjimas neatskleidė jokių įrodymų, kurie galėtų paveikti 1998 m. kovo 18 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 615/98, nustatančio išsamias reikalavimų skiriant eksporto grąžinamąsias išmokas taisykles, susijusias su gyvų galvijų gerove juos transportuojant, 1 straipsnio galiojimą.**
- 2. Antrojo prejudicinio klausimo nagrinėjimas neatskleidė jokių įrodymų, galinčių paveikti Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalies galiojimą, atsižvelgiant į proporcingumo principą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės išsiaiškinti, ar kompetentingos valdžios institucijos, taikydamos atitinkamas Reglamento Nr. 615/98 nuostatas, laikėsi minėto principo.**

Parašai.